॥३ ॥ १६॥१ ५॥१८॥ व्यामयोनितःच्यामयोनेः च्यामस्येत्यर्थः ॥३ ९॥४०॥४ १॥४२॥४२॥४४॥ तस्यगोमायोर्वेरमनि ॥४५॥ तस्यगोमायोस्तद्विदितंतेनचतन्मर्षितंकारणार्थंत्वस्यवंघविच्छे यदित्वेतन्मयाकार्यं मगेंद्रयदिमन्यसे॥ समयंकृतमिच्छामिवर्तितव्यंययामिय ॥ ३४॥ मदीयामाननीयास्तेश्रोतव्यं चहितंवचः॥कल्पितायाचमेवत्तिःसा भवेत्वयिस्सिरा॥ ३५॥ नमंत्रयेयमन्यैस्तेसचिवैःसहकहिँचित्॥ नीतिमंतःपरीप्संतोदथाबूयुःपरेमयि॥ ३६॥ एकएकेनसंगम्यरहोबूयांहितंवचः॥ नच तेज्ञातिकार्येषप्रष्टव्योहंहिताहिते॥ ३७॥ मयासंमंत्र्यपश्चाचनहिंस्याःसचिवास्त्वया॥ मदीयानांचकुपितोमात्वंदंडंनिपातयेः॥ ३८॥ एवमस्त्वितितेनासी चगेंद्रेणाभिपूजितः॥प्राप्तवान्मतिसाचिव्यंगोमायुर्व्याघयोनितः॥ ३९ ॥ तंतथासुरुतंदृष्ट्वापूज्यमानंस्वकर्मसु ॥ प्राद्विषन्रुतसंघाताःपूर्वभृत्यामुहुर्मुहुः॥ ॥४०॥मित्रबुद्धाचगोमायुंसांत्वियत्वाप्रसायच॥दोषैलुसमतांनेतुमैन्छन्नशुभबुद्धयः॥४१॥अन्यथात्युषिताःपूर्वपरद्रव्याभिहारिणः॥अशक्ताःकिचि दादातुंद्रव्यंगोमायुयंत्रिताः॥ ४२॥व्युत्थानंचविकांक्षद्भिःकथाभिःप्रतिलोभ्यते॥धनेनमहताचैववुद्धिरस्यविलोभ्यते॥४३॥ नचापिसमहाप्राज्ञस्तस्मा द्वैर्याचचालह्॥ अथास्यसमयंकत्वाविनाशायतथापरे ॥ ४४॥ ईप्सितंतुमगेंद्रस्यमांसंयत्तत्रसंस्कृतं॥ अपनीयस्वयंतद्वितैर्यसंतस्यवेर्मिन ॥ ४५॥ यद् र्थंचाप्यपत्दतंयेनतचैवमंत्रितं॥तस्यतिद्वितंसर्वकारणार्थंचमिषतं॥४६॥ समयोयंकतस्तेनसाचिव्यमुपगच्छता ॥ नोपघातस्त्वयाकार्योराजन्मैत्रीमिहे च्छता॥४७॥ भीष्मउवाच क्ष्यितस्यसगेंद्रस्यभोकुमभ्युत्थितस्यच॥भोजनायोपहर्तव्यंतन्मांसंनोपदृश्यते॥४८॥सगराजेनचाज्ञमंदृश्यतांचोरइ त्युत॥ रुतकैश्चापितन्मांसंस्गेंद्रायोपवर्णितं॥ ४९॥ सचिवेनापनीतंतेविदुषाप्राज्ञमानिना ॥ सरोषस्वथशार्द्रलःश्रुत्वागोमायुचापलं॥ ५०॥ बभूवामर्षि तोराजावधंचास्यव्यरोचयत्॥ छिद्रंतुतस्यतदृष्ट्वाप्रोचुस्तेपूर्वमंत्रिणः॥ ५१ ॥ सर्वेषामेवसोस्माकंवत्तिभंगेप्रवर्तते॥ निश्चित्यवपुनस्तस्यतेकमाण्यपिवणी यन्॥५२॥इदंतस्येदृशंकर्मिकतेनन्छतंभवेत्॥श्रुतश्रस्वामिनापूर्वयादृशोनैवतादृशः॥५३॥ वाङ्मात्रेणैवधर्मिष्ठःस्वभावेनतुद्।रुणः॥धर्मद्धयात्ययं पापोचथाचारपरिग्रहः॥५४॥ कार्यार्थभोजनार्थेषुव्रतेषुकृतवान्श्रमं॥ यदिवित्रत्ययोत्येषतिद्दंदर्शयामते॥५५॥ तन्मांसंचैवगोमायोत्तैःक्षणादाशुढी कितं॥मांसापनयनंज्ञात्वाव्याघःश्रुत्वाचतद्दचः॥५६॥आज्ञापयामासतदागोमायुर्वध्यतामिति॥शार्दूलस्यवचःश्रुत्वाशार्दूलजननीततः॥५७॥

दोभवत्वितिहेतोरित्यर्थः ॥४६॥४०॥४८॥४९॥५०॥५९॥ वर्णयन्अवर्णयन् ॥५२॥५३॥५४॥ विप्रत्ययःअविश्वासः ॥५५॥ गोमायोर्ग्रहेढीकितंपवेशितंमांसंपदर्शयामासुरित्यर्थः ॥ ५६॥ ५०॥